

POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

URZĄD
PATENTOWY
PRL

OPIS PATENTOWY 95844

PATENTU TYMCZASOWEGO

Patent tymczasowy dodatkowy
do patentu _____

Zgłoszono: 24.01.75 (P. 177520)

Pierwszeństwo: _____

Zgłoszenie ogłoszono: 14.02.76

Opis patentowy opublikowano: 31.05.1978

MKP C03c 3/04

Int. Cl.³. C03C 3/04

CZYTELNIA

Urzędu Patentowego
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Twórcy wynalazku: Krystyn Hasslinger, Jan Wójcicki, Elżbieta Kozioł,
Janusz Leśniak

Uprawniony z patentu tymczasowego: Instytut Szkła i Ceramiki Filia w Krakowie,
Kraków (Polska)

Szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła

Przedmiotem wynalazku jest szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła, zwłaszcza szkło do wytwarzania bezbarwnych wyrobów przeźroczystych dla gospodarstwa domowego.

Znane szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła składa się z 68,75% wagowych SiO_2 , 5,30% wagowych Na_2O , 12,11% wagowych K_2O , 3,90% wagowych CaO , 6,95% wagowych BaO , 0,96% wagowych B_2O_3 oraz 2,03% wagowych PbO . Szkło to pomimo, że charakteryzuje się podwyższonym współczynnikiem załamania światła wynoszącym 1,52, posiada tę podstawową wadę, że zawiera w swym składzie minie ołowiową, która powoduje pogorszenie warunków zdrowotnych pracowników obsługi.

Szkło według wynalazku składa się z 71–75% wagowych SiO_2 , 13–16% wagowych Na_2O , 5–8% wagowych CaO , 2–4% wagowych K_2O , do 4% wagowych BaO , do 3% wagowych B_2O_3 oraz do 0,4% wagowych As_2O_3 .

Według innych wariantów wykonania szkła według wynalazku, tlenki boru, baru i arsenu w podanych wyżej ilościach, można stosować pojedynczo lub mogą być sobą dowolnie zastępowane.

Szkło według wynalazku charakteryzuje się dobrym współczynnikiem załamania światła, wynoszącym od 1,517 do 1,520, niską górną temperaturą formowania, wynoszącą 1145°C oraz wąskim zakresem krystalizacji równym 465°C . Szkło to jest jednorodne, dobrze wyklarowane i nie zawiera szkodliwych dla zdrowia pracowników związków ołowiu. Odporność chemiczną szkła — której badanie polega na oznaczeniu ilości składników wylugowanych z próbki 2 g rozdrobnionego szkła po jednogodzinnym działaniu wrzącej wody destylowanej — określona jest wartością od 0,53 do 1,24 mg w przeliczeniu na Na_2O .

Przykład I.

SiO_2	71,7% wagowych
Na_2O	14,4% wagowych
CaO	8,0% wagowych
K_2O	2,5% wagowych

Przykład II.

SiO_2	73,0% wagowych
Na_2O	15% wagowych
CaO	6,0% wagowych
K_2O	2,0% wagowych

BaO	2,0% wagowych
B ₂ O ₃	1,0% wagowych
As ₂ O ₃	0,4% wagowych

BaO	4,0% wagowych

Przykład III.

SiO ₂	73% wagowych
Na ₂ O	14,5% wagowych
CaO	8,0% wagowych
K ₂ O	3,5% wagowych
B ₂ O ₃	1,0% wagowych

Przykład IV.

SiO ₂	73,6% wagowych
Na ₂ O	16,0% wagowych
CaO	8,0% wagowych
K ₂ O	2,0% wagowych
As ₂ O ₃	0,4% wagowych

Przykład V

SiO ₂	74,0% wagowych
Na ₂ O	13,0% wagowych
CaO	8,0% wagowych
K ₂ O	2,0% wagowych
BaO	2,0% wagowych
B ₂ O ₃	1,0% wagowych

Przykład VI.

SiO ₂	72,2% wagowych
Na ₂ O	15,4% wagowych
CaO	8,0% wagowych
K ₂ O	2,0% wagowych
BaO	2,0% wagowych
As ₂ O ₃	0,4% wagowych

Przykład VII.

SiO ₂	72,6% wagowych
Na ₂ O	14,0% wagowych
CaO	8,0% wagowych
K ₂ O	4,0% wagowych
B ₂ O ₃	1,0% wagowych
As ₂ O ₃	0,4% wagowych

xSzkło o składzie podanym w przykładzie I otrzymuje się przez stopienie w temperaturze od 1340 do 1400°C zestawu surowców składającego się z piasku kwarcowego w ilości 59,3% wagowych, wapnia w ilości 12,1% wagowych, sody ciężkiej w ilości 20,0% wagowych, potażu w ilości 1,2% wagowych, saletry potasowej w ilości 2,8% wagowych, węglanu baru w ilości 2,1% wagowych, boraksu w ilości 2,2% wagowych, arseniku w ilości 0,3% wagowych.

Zastrzeżenia patentowe

1. Szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła zawierające SiO₂, Na₂O, K₂O, CaO, BaO i B₂O₃ z n a m i e n n e t y m, że składa się z SiO₂ w ilości od 71 do 75% wagowych, Na₂O w ilości od 13 do 16% wagowych, CaO w ilości od 5 do 8% wagowych, K₂O w ilości od 2 do 4% wagowych, BaO w ilości do 4% wagowych, B₂O₃ w ilości do 3% wagowych, oraz As₂O₃ w ilości do 0,4% wagowych.

2. Szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła zawierające SiO₂, Na₂O, K₂O, CaO, BaO, z n a m i e n n e t y m, że składa się z SiO₂ w ilości od 71 do 75% wagowych, Na₂O w ilości od 13 do 16% wagowych, CaO w ilości od 5 do 8% wagowych, K₂O w ilości od 2 do 4% wagowych oraz BaO w ilości do 4% wagowych.

3. Szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła, zawierające SiO₂, Na₂O, K₂O, CaO, B₂O₃, z n a m i e n n e t y m, że składa się z SiO₂ w ilości od 71 do 75% wagowych, Na₂O w ilości od 13 do 16% wagowych, CaO w ilości od 5 do 8% wagowych, K₂O w ilości od 2 do 4% wagowych oraz B₂O₃ w ilości do 3% wagowych.

4. Szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła, zawierające SiO₂, Na₂O, K₂O, CaO, z n a m i e n n e t y m, że składa się z SiO₂ w ilości od 71 do 75% wagowych, Na₂O w ilości od 13 do 16% wagowych, CaO w ilości od 5 do 8% wagowych, K₂O w ilości od 2 do 4% wagowych oraz As₂O₃ w ilości do 0,4% wagowych.

5. Szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła zawierające SiO₂, Na₂O, K₂O, CaO, BaO, B₂O₃, z n a m i e n n e t y m, że składa się z SiO₂ w ilości od 71 do 75% wagowych, Na₂O w ilości od 13 do 16% wagowych, CaO w ilości od 5 do 8% wagowych, K₂O w ilości od 2 do 4% wagowych, BaO w ilości do 4% wagowych oraz B₂O₃ w ilości do 3% wagowych.

6. Szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła zawierające SiO₂, Na₂O, K₂O, CaO, BaO, z n a m i e n n e t y m, że składa się z SiO₂ w ilości od 71 do 75% wagowych, Na₂O w ilości od 13 do 16% wagowych, CaO w ilości od 5 do 8% wagowych, K₂O w ilości od 2 do 4% wagowych, BaO w ilości do 4% wagowych oraz As₂O₃ w ilości do 0,4% wagowych.

7. Szkło o podwyższonym współczynniku załamania światła, zawierające SiO_2 , Na_2O , K_2O , CaO , B_2O_3 , z n a m i e n n e t y m, że składa się z SiO_2 w ilości od 71 do 75% wagowych, Na_2O w ilości od 13 do 16% wagowych, CaO w ilości od 5 do 8% wagowych, K_2O w ilości od 2 do 4% wagowych, B_2O_3 w ilości do 3% wagowych oraz As_2O_3 w ilości do 0,4% wagowych.